

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Disputatio Quarta. De Sphæra Mundi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

DISPUTATIO IV.

DE SPHÆRA MUNDI.

Hucusq; de iis, quæ purè Philosophicè suère, nunc accedo ad explicanda paucula, quæ & Philosophicè & Mathematicè sunt; & ut materia subsequens clarior evadat, agam de Systematibus. Quare sit

QUÆSTIO I.

De variis Mundi Systematibus.

I. **Per Systema** hoc loco aliud non intelligo, quàm ordinem, seu dispositionem, & compositionem magnarum mundi partium, hoc est Elementorum, Stellarum, ac Cœlorum, quo ad situm eorum inter se & ordinem, respectu unius centri universi, qua in re duæ sunt extremæ sententiæ, aliqui enim terram cum Elementis collocant in medio universi, sive terra mobilis sit, sive immobilis, circa quam rotantur Planetæ & Stellæ fixæ. Alii verò Solem in Mundi centro collocant immobilem, & circa eum terram cum Elementis & planetis mobilem, juxta quas sententiâs diversâ etiam effinguntur Systemata.

II. **Systema Primum** itaque est Copernici dictum Copernicanum, à Nicolao Copernico Pruffo, quod illud, olim ex parte excogitatum à Philalao Pythagorico, ac deinde refuscitatum à Luciano, tandem perfecit, ac plurimis argumentis fulcivit. Hoc itaque Systema in Centro Mundi Solem ponit immobilem, & circa eum proximè Mercurium diebus 80. suam revolutionem absolutem: Deinde Venerem novem mēstriâ revolutione; Postea terra cum tota Elementari sphaera in orbe annuâ revolutione; Luna verò ambit terram, & Elementa revolutione unius Mensis. Deinde Mars circa Solem, tanquam centrum universi, revolutione biennali; Deinde Jupiter duodennali, & tandem Saturnus 30. annorum peragit: Fixarum verò sphaera ultima prorsus immobilis, & adeo vasto intervallo distans à sphaera Saturni, ut terra sit ad instar puncti, respectu illius, prout demonstrat Figura sub littera A. supra posita.

III. Quod Systema licet communiter, & quasi omnes A catholici amplectantur Mathematici, & etiam nonnulli ex Catholicis rei novitate allecti, simpliciter tamen rejiciendum est, quia Sacra Scripturæ expressè adversari videtur, quæ terræ quietem & Soli, aliisque astris motum adscribit, quare etiam prohibitum est à congregatione Sacra Anno 1616. die 23. Junii de mand. Pauli 5. Et iterum Anno 1633. de mand. Urbani Octavi.

IV. **Secundum est** Ptolomæum, seu Chaldaicum, & vulgare communiter receptum, in quo terraqueus globus in centro mundi immotus quiescit, circa quem Elementa, & Cœli eo ordine collocantur, ut Luna infimum obtineat locum, deinde Mercurius, Venus, Sol, Jupiter, Saturnus & Stella fixæ, postea Cœlum Christallinum, seu aqueum, & primum mobile, cujus Systematis Authores & inventores fuerunt Pythagoras, Archimedes, Chaldæi, Cicero, Plinius, Pto-

mæus & plurimi Arabes, ac nonnulli R. R. usque ad Clavius & Maginum, cujus Systematis speciem repræsentat figura sub littera B.

V. **Tertium** Systema similiter aquam & terram in medio Mundi ponit, & circa eam sphaeram Elementarem, planetas, ac Stellas fixas, diverso tamen ordine à priori, nam Plato (unde etiam dicitur Platonicum) cum Aristotele, Eudoxo, Theone, &c. immediatè ponunt Solem supra Lunam, deinde Mercurium, Venerem, Martem, ignem, Saturnum & Stellas fixas. Porphyrius verò Apullejus, Marfilius, Ficinus, Authores Libelli de Mundo ad Alexandrum & quidam Platonici, post Lunam, ac Solem, statuunt immediatè Venerem, deinde Mercurium, ac postea reliquos planetas, ut exhibet Figura sub littera C.

VI. **Quartum** Systema est Egyptianum, quod complectuntur etiam Vitruvius, Mariannus, Capella, Macrob. & Beda: Hoc Systema ponit terram in medio, ut superiora suo, & circa Elementa primum Cœlum Lune, secundum Solis, tertium Martis, quartum Jovis, quintum Saturni, sextum Stellarum fixarum. Circa Solem verò, veluti circa centrum collocat Mercurii & Veneris Epicyclos, sed ita, ut Mercurius arctiori viâ, Venus verò laxiori circumambulet, ut aliquando infra Solem sit, aliquando supra, ex quo etiam fit, juxta hoc Systema, ut Mercurius sit aliquando terræ vicinior, aut remotior, quàm Venus, ut hæc Systematis figura demonstrat sub littera D.

Argutus hoc quidem amplectitur cum Authoribus supra allatis, discrepat tamen ab iis ex eo, quod velit terram moveri circa proprium centrum ab Occidente in Orientem.

VII. **Quintum** Systema appellatur Tychonicum ab Authore suo Tychohe Prahe nobilissimo Astronomo hujus & præteriti sæculi; ponit itaque in medio terram cum Elementis, & circa eam primò Lunam, deinde Solem, demum sphaeram fixarum Stellarum, ut omnium centrum sit terra, reliquorum tamen quinque Planetarum est ipse Sol; & Mars quidem ita Solem ambit, ut in oppositione cum Sole perigæus factus infra Solem, descendat, ejusque orbem profundè ingrediatur, atque intersectet, ac propior terræ fiat, quàm ipse Sol, ut schema exhibet sub littera E.

VIII. **Hoc Systema** amplectuntur Longomontanus, Scheinerus, Blancanus, &c. recedunt tamen à Tychohe, quod addant terram movere diurno motu circa centrum suum ab Occidente ad Orientem. Hic etiam

Solet poni adhuc Systema aliud dictum Semitychonicum ex eo, quod habeat omnia

Tertium est Platonicum.

Quartum Egyptianum.

Quintum Tychonicum.

Quid sit semitychonicum.

cum Tychonico, excepto, quòd Orbium Saturni & Jovis centrum ponat terram & non Solem, ut autem resolvam ego, quòdnam ex illis Systematibus sit eligendum, cum tota difficultas pendeat à soliditate, vel fluiditate Cœlorum, prius propono sequentem quæstionem

QUÆSTIO II.

An Cœli sint solidi vel fluidi?

I.
Dua sententia, prima
asserit cœlos
solidos, altera
liquidos.

Propter majorem intelligentiam præteritæ Quæstionis, utque sciatur, quod possit, quòdque assumi debeat Systema, hanc quæstionem hic explicare volui; in qua materia solemnes duæ sententiæ reperiuntur, prima etenim asserit Cœlos omninò solidos esse, fundata in illo Job. 17. *Tu forsitan fabricatus es Cœlos, qui solidi sunt, quasi æs fuscus*, unde dicit illa sententia, Cœlos esse solidos, duos inquit Christalli impervios & impermeabiles. Confirmant suam sententiam ex illo ad Hebr. 4. ubi dicitur, Christum penetrasse Cœlos. Altera opinio est extrema itidem autumans Cœlos esse fluidos pervios, permeabiles, veluti aër pertransiri potest à volucris & aqua à piscibus, fundaturque hæc sententia, tum in Authoritate Scripturæ in Isaia, ubi dicitur: *Deum consilare Cœlos, sicut ventum*, patrocinaur huic sententiæ Aristoteles, & SS. PP. præsertim Justinus, Eusebius Emis. Gregorius Nisænus, Chrysothomus, &c. quibus sententiis suppositis tanquam probabilibus, ut præteritæ & huic quæstioni satis faciam

II.
Si Cœli solidi
sunt Chaldaicum
accipiendum.

Dico I. Si Cœli solidi sunt, amplectendum est Systema Chaldaicum, seu Ptolomaicum.

Probatur: Quia motus Cœlorum debet ordinatus esse, adeoque si Cœli non essent solidi, omnes ferè deberent simul moveri ad motum cujuscunque Planetæ, sed ad motum unius Planetæ non videntur omnes reliqui Cœli moveri; ergò si non omnes Cœli moventur ad motum unius planetæ, quodlibet Cœlum, quilibet planeta particulari motu moveri debet, sed particulari motu moveri non potest, nisi sint Cœli solidi; ergò si Cœli solidi sunt, sustinendum est Systema Chaldaicum, seu Ptolomaicum.

III.
Si fluidi Tychonicum.

Dico 2. Si Cœli fluidi sunt, sustinendum est Systema Tychonicum.

Probatur: Quia demonstrari, & exhiberi non potest tam varius Veneris, & Mercurii ascensus, & descensus infra & supra Solem, prout hoc Systema demonstrat, experientiaque constat, SS. PP. narrant & Historici referunt frequenter, tum Cometæ supra Cœlum, vel supra Solem ortos esse, Item Venerem nunc auctam, nunc minutam deprehensam, & similiter Martem nunc à Sole distantem, nunc propinquum visum fuisse. Unde

IV.
Cœlum Planetarum fluidum.

Dico 3. Idem ad Quæstionem, Regio Cœli continens planetas, est omninò liquida, nequaquam dura & solida, sed omninò permeabilis. Hæc sententia reconciliare nititur præteritas duas. Unde unico excepto Quiduchrio, omnibus destituta est Patronis, in meum tamen trahere possum

Riccium, qui Cœlos ex parte solidos, & ex parte affirmat esse liquidos, tamen

Probatur: Quia hæc Sola constitutio Cœlorum admittenda est, quæ posita explicari possunt omnium astrorum phenomena & quæ sublatâ, ea explicari nequeunt, sed sublatâ & negatâ regionis illius liquiditate multa, quæ manifestè apparent, explicari non possunt, quæ posita multa facillimè elucidantur; ergò regio omninò est liquida: Probatur minor: nam in primis non potest explicari motus Martis, qui per eadem spatia cum Sole traducitur, ut Tychonis demonstrat Systema, idque communiter ab Astronomis admittitur. Confirmatur ex Cometis, qui sæpè supra Lunam & Solem suos cursus habent. Item posita hæc nostrâ sententiâ explicare possumus ea, quæ de motu Veneris & Mercurii aliorumque Planetarum, Solis, Jovis & Saturni videlicet vulgò proferuntur, nec nobis est necesse confugere ad orbis eccentricos, aut Epicyclos naturales, in quibus plurimum desudare solent.

Probatur Autoritate SS. PP. D. Augustini lib. 3. de Gen. ad litt. cap. 6. ubi expressè affirmat Cœlos esse liquidos. D. Basilii Homil. 1. D. Chrysothomi hom. 12. ad populum Antiochenum, item homil. 6. supra Genesin, ubi habet: *Quid est, potius? nunquid dicitur? absit. Videmus enim eos unico temporis momento transire spatium, & nunquam in uno stare loco, sed sum quem illi Dominus præcepit perficere & quomodo alii dicunt, factos multos Cœlos, non ex Divina Scriptura hoc didicerunt, sed ex suis opinionibus, ut na dicant, impelluntur.*

Dico 4. Præter Cœlum planetarum admittendum est adhuc Cœlum solidum, præter scilicet Stellarum fixarum, hæc Conclufio quoad partem repugnat tum primæ & secundæ Conclufioni.

Probatur: Nam Job. 37. dicitur: *Cœlos esse solidissimos & quasi ære fusos*, sed hoc attribui non potest Cœlo Planetarum; ergò debet attribui Empyreæ & Firmamento. Patet minor ex præcedenti Conclufione; Probatur consequentia: Quia alii Cœli non sunt propriè dicti, quibus hoc accommodari possit. Confirmatur primò ex D. Paulo 2. ad Corint. 12. ubi dicit: *Scio hominem raptum usque ad tertium Cœlum*, sed Cœlum tertium propriè dicitur Empyreum; ergò ad illud fuit Paulus raptus. Subsumo, sed si sphæræ planetarum constituerent Cœlos, Paulus non fuisset raptus usque ad tertium; ergò solum Cœlum Firmamenti, & Empyreum est solidum, reliqui autem sunt fluidi: Probatur minor; nam nubes & aër improprie tantum dicuntur Cœli; ergò si raptus fuit ad tertium Cœlum, & Cœlum Planetarum unum & Firmamentum alterum esse debet, & tertium Empyreum. Confirmatur secundo; Quia ex Genesi habemus, quòd Deus creaverit Cœlum, & terram & postea Firmamentum in medio aquarum, in quo Stellæ posuit, quare sententia asserens, omnes Cœlos esse fluidos, firmitatem de Firmamento explicari non potest, præ firmamentum intelligendum esse aërem, cum aër nullâ constet firmitate, sed potius omninò fluiditate.

Per hanc Conclusionem reconciliantur præteritæ sententiæ, unde quando in Scriptura dicitur Cælos esse solidos, intelligendum est de aliquibus, non de omnibus vel dicendum, verba illa non esse Jobi, sed amici ejus Eliu increpati postea à Deo. Unde pro fine hujus Quæstionis Nota, supra Cælum Firmamenti aquas reperiri, nam ita testatur Scriptura, quæ frequenter invitat aquas, quæ supra Cælos sunt, ut laudent nomen Domini, sicut habetur in cantico trium puerorum. Et licet hoc scientiâ certâ ignoremus, attamen est existere non dubitemus, monet D. Augustinus de Genesi ad litteram: Quia major est Scripturae Auctoritas quam omnis humani ingenii capacitas, ex tota hac Quæstione inferes tres tantum esse Cælos.

tuor sunt sequentes: Tropicum Cancrî, Tropicum Capricornî, Circulus Arcticus & Antarcticus, dicuntur autem minores, quia non idem centrum habent cum sphæra, eamque dividunt in duas partes inæquales. Præter hos circulos primarios excogitarunt etiam nonnulli plures alios, ut verticales, seu azimuthales, in circulos quos Arabicè vocant: Almucantara; verticales ii sunt, qui finguntur traduci per nostrum Zenith, seu punctum verticale ex una horizontis parte ad aliam oppositam: Circuli Almucantara, sunt Circuli Paraleli horizonti, utiles potissimum in Astrolabio, ad elevationes alstrorum indicandas; Circulos Solares, qui totum Cælum in 24. horas secant; item Circulos domorum Cælestium, qui totum Cælum in 12. partes dividunt, quas domos Cælestes vocant; Circulos declinationum & latitudinum, qui per polos mundi, & singula Equatoris puncta deducuntur. Verùm tamen de his particulariter amplius non agam quidquam. In Sphæra

QUÆSTIO III.

De Sphæra secundùm se.

Præterea sunt centrum, Axis, Poli, Eclyptica, de quibus omnibus speciatim in sequentibus. Sphæra aliquando dicitur recta, aliquando obliqua, & aliquando verticalis; recta dicitur illis, qui manent sub Equatore, quia neuter polorum magis altero illis elevatur, cum uterque videatur jacere ad Horizontem. Unde etiam dicuntur habere horizontem rectum, nam quâ proportionem receditur ab Equatore ad alterum ex polis, ille videtur elevari supra Horizontem depresso altero infra oppositam partem horizontis, & sicut Horizon dicitur obliquus, qui amplius per utrumque polum non traducitur, & consequenter sphæra etiam dicitur obliqua, usque dum perveniat ad 90. gradum, ubi fit sphæra verticalis, & tunc Equator fit simul Circulus horizontis sic in figura G, sphæra est recta, in figura H, obliqua, in figura I, verticalis, in figura K, est recta homini posita, in F, sicque illi obliqua ambulando in G, unde & illi obliquatur Horizon A. B, cum antea illi esset rectus C. D.

III.

Alie partes Sphæra habere potest diversas positiones.

I. Hic prius Suppono totius Universi figuram esse sphericè rotundam, prout sentiunt Philosophi & Astronomi pœne omnes, loquendo de Cælo Syderao, & aggregato ex Elementis, nam Empyreum Theologis relinquo, & Scripturæ Interpretibus, ratio est potissima quod nobilissimo & omnium capacissimo corpori, nobilissimo & capacissimo debetur figura, sed talis est figura spherica; ergo totum universum est sphericum, unde patet, quod Cælum diebus, ac noctibus concammeratum; demonstrat item Siderum motus, qui ab Oriente in Occidentem circularis est: hoc supposito, cum non esset in nostra potestate, Cælos, quando placet, conscendere, ut ibi gradus, circulosq; percipiamus, eosque, sicut vellemus, resolvamus, & quia omnis ætas non sufficit expectare ea omnia, quæ in Cælo futura sunt, nec ullus homo ea omnia, quæ præsentia intueri potest, nam hic dies existit, ibi nox, hic modo Sol oritur, illic occidit, denique nemo in omnibus locis simul & semel habitare potest, quæ tamen omnino requiruntur, ut aliquam possimus cognitionem habere eorum, quæ in Cælesti illa regione fiunt, idcirco magnâ industria excogitarunt hujus artis peritissimi materiale instrumentum, quod omnia illa, quæ in Cælis nobis imaginamur & scire desideramus, repræsentaret, soletq; proinde definiri, quod sit instrumentum quoddam rotundum, in quo sunt varii circuli, quibus Cælorum motus & totius mundi situs explicatur; Estque ad formam sub littera F.

II. Author hujus sphæra dicitur Joannes de Sacro Basco, qui etiam præclarissimè de eadem scripsit, eamque divisit in Circulos 10. Quorum sex dicuntur majores, videlicet Circulus Equinoctialis, seu Equator, Zodiacus, Colurus Solstitorum, Colurus equinoctiorum, Meridianus & Horizon, & dicuntur majores, quia idem centrum habent cum sphæra, eamque dividunt in duas Hemisphæria equalia. Circuli minores quatuor sunt sequentes: Tropicum Cancrî, Tropicum Capricornî, Circulus Arcticus & Antarcticus, dicuntur autem minores, quia non idem centrum habent cum sphæra, eamque dividunt in duas partes inæquales. Præter hos circulos primarios excogitarunt etiam nonnulli plures alios, ut verticales, seu azimuthales, in circulos quos Arabicè vocant: Almucantara; verticales ii sunt, qui finguntur traduci per nostrum Zenith, seu punctum verticale ex una horizontis parte ad aliam oppositam: Circuli Almucantara, sunt Circuli Paraleli horizonti, utiles potissimum in Astrolabio, ad elevationes alstrorum indicandas; Circulos Solares, qui totum Cælum in 24. horas secant; item Circulos domorum Cælestium, qui totum Cælum in 12. partes dividunt, quas domos Cælestes vocant; Circulos declinationum & latitudinum, qui per polos mundi, & singula Equatoris puncta deducuntur. Verùm tamen de his particulariter amplius non agam quidquam. In Sphæra

Est & aliud genus Sphæra, quod non est rotundum, sicut Armillaris & arathea, sed planum, seu plani-sphericum, quod ab Astronomis appellatur Astrolabium, & est globus Cælestis complanatus, seu in forma plana repræsentatus, plurimis Tabellis & Circulis constans, sed pro rudimentis Mathematicis & Astronomiæ, sufficit nobis explicare positam sphæram, ejusque partes singulas. Hoc tamen prætereundum non est, quod Circuli illi in universa Cæli facie considerati & imaginati, Cælum in 5. regiones, seu plagas dividant, quas etiam Astronomi appellant Zonas Mundi, quibus in terra similes correspondent plagæ, seu Zonæ, quæ proinde definiuntur, quod sint regiones circa terram temperaturâ differentes ob Solis propinquitatem vel distantiam. Prima ergo Zona est inter tropicum Cancrî, & tropicum Capricornî, vocaturque torrida, seu ardens, quia est

IV.

Astrolabium explicatur.

Eccc sub

sub Sole, percutiens semper Zonam terrestrem correspondentem, quæ aliquando existimata fuit, quod sit inhabitabilis, quod tamen falsum patet ex navigatione Lusitanorum. Secunda Zona est inter tropicum Cancræ, & Circulum Arcticum procedendo versus Septentrionem, estque habitabilis & dicitur temperata, utpote existens inter torridam & frigidam, id est inter eam, quæ versatur inter tropicum Cancræ & tropicum Capricorni, quæ torrida dicitur ex una parte & illam, quæ sub polo arctico est, quæ, utpote à Sole maximè elongata, dicitur frigida & inhabitabilis; unde tertia Zona est illa, quæ est sub polo arctico, seu ejus circulo, quæ, cum maximè à Sole distet, dicitur inhabitabilis, intellige, quoad medietatem, ut dicit Olaus Gottus. Quarta Zona construitur inter tropicum Capricorni, & circulum antarcticum, estque similiter temperata & habitabilis. Quinta denique est illa, quæ sub polo antarctico est, quæ similiter dicitur frigida.

V. Dices: Venti ab Austro, seu Antarcticò sunt calidi; ergò Regio illa non est frigida, licet frigida sit illa, quæ sub arctico est; ergò R. negando consequentiam, nam venti à Circulo antarctico provenientes sunt etiam frigidi, secundum se, sed ex medio, per quod transiunt calefiunt, nam transeunt per Zonam Capricorni, quæ magis calida est, quam Cancræ & per torridam, quæ ardens dicitur & ventos calefaciens. Has quinque Zonas sat commodè tibi exhibet schema sub littera L. Quare ad explicandas singulas partes sphære propero. Unde fit

QUÆSTIO IV.

De Centro, Axe & Polis Sphæra.

I. Centrum quid.

Centrum Sphære, seu Mundi est punctum in ejus medio conceptum, à quo omnes lineæ rectæ ad supremam, & extremam Cœli fideret superficiem ductæ sunt inter se æquales.

II. Axis describitur.

Axis ab agendo dicta est, eò, quod circa illam imaginemur nobis circumagi orbem duæ similitudine ab axe, circa quam volvitur & agitur rota, alio nomine dicitur, Diameter. In sphæra autem Diameter est virgula illa, vel stylus ferreus trajectus per centrum ab una extremitate sphære ad alteram, in Cœlo autem Axis dicitur linea illa, quam imaginamur transire per centrum Mundi, ab uno extremo in aliud.

III. Poli quid sunt?

Poli Sphære sunt duo puncta axem terminantia, ille Polus, qui nobis hic in Europa degentibus semper apparet, dicitur Borealis, Septentrionalis vel Aquiloneus, ab Astronomis autem vocatur Arcticus, seu urfinus à constellatione quadam insigni, quæ Græcè dicitur *αρκτο*, Latine Ursa, perpetuòque circa globum convertitur. Istum polum pleræque nationes vocant Nord. Itali autem tramontana; alter Polus dicitur Australis, seu meridionalis, Astronomi vocant Antarcticum, ex eo, quod per diametrum opponatur polo Arctico, vulgò &

communiter dictum Sud, hic polus nunquam à nobis conspicitur, semper enim sub nostro hemisphærio delitescit, à nautis uterque polus dicitur Stella Maris, non quod poli sint ipse stellæ, sed quod propè ipsos sint stellæ quædam, quæ vix moveri cernuntur, illa enim, quæ est propè Arcticum, est in extremitate Caudæ minoris Ursæ, illa verò, quæ est ad polum Antarcticum, est in extremo pede sinistro Centauri.

Præter hos duos Polos (derivantur à verbo Græco *πέλω*, id est, verto, seu circumago) dantur adhuc alii duplices, scilicet Poli Zodiaci & horizontis. Poli Zodiaci sunt illi, supra quos imaginantur, & concipiuntur circumagi signa Zodiaci, seu Dodecatemoria, poli horizontalis sunt, ex quibus concipitur Horizon describi, quorum unus concipitur in parte nobis verticali & vocatur Zenith, alter verò in parte opposita & vocatur Nadir.

QUÆSTIO V.

De Equatore, seu Circulo Equinoctiali.

Circulus Equinoctialis, seu Equator est

ille, qui sphæram in duas partes æquales dividit, æqualiterque ab utroque polo Mundi secundum omnem sui partem distat, dicitur autem æquinoctialis, quia per illum transiens Sol in principio Arietis & signum libræ, efficit æquinoctium in universa terra, hoc est, diem artificialem æqualem nocti artificiali constituit, qui dies desumitur ab assensu Solis supra horizontem, nullâ habitâ ratione crepusculi, sive matutini, sive vespertini, quod Sol cauit dum infra horizontem, duodecim circiter gradibus deprimatur, quod autem dicitur comminuetur bis in universa terra, in anno fieri æquinoctium, Sole nimirum existente in principio ♈ & ♎ hoc intelligendum est de illis partibus, ubi Circulus æquinoctialis interfecat Zodiacum, & ab eodem interfecatur, nam illæ partes, quæ directè poli Mundi subjacent, non habent similia æquinoctia, nam hi nunquam diem artificialem habent, sed per 6. integros menses die perfruuntur, & 6. iterum mensibus noctem participant. Equator varia habet officia, primò enim ostendit motum primi mobilis, eumque perficit spatio 24. horarum, quoniam in singulis horis elevatur 15. gradus Circuli æquinoctialis in primo mobili descripti supra horizontem, quos si per 24. horas multiplicarem, habebit 360. gradus, qui est numerus graduum Equatoris.

Secundum officium est, quod mensuraret tempus, quia ex una completa sua revolutione diem naturalem, id est 24. horarum constituit, ut ex omni elevatione 15. graduum unam facit horam, & ex ascensione unius gradus quatuor minuta.

Tertium est, quod indicet quantitatem diei artificialis, nam ubique est dies tantus, quantus est arcus, quem facit equator eo tempore, quo Sol est supra horizontem, si quis igitur scire vellet, quantus sit

fit dies, sic poterit; Primò constituat sphaeram materialem in illa elevatione poli, quam habet illa regio vel urbs, in qua quantitatem diei inquirat. Secundò collocet in horizonte gradum Eclypticæ, in quo Sol illo die consistit. Tertiò notet accuratè punctum æquatoris, quod tunc in horizonte ex eadem parte respondet gradui illi Eclypticæ. Quartò circumvolvat sphaeram, donec idem gradus Eclypticæ addito alio ferè dimidio gradu, ex parte Occidentis, veniat. Quintò signet iterum punctum Æquatoris, quod tunc præcisè tangit horizontem, ex parte Occidentis, hoc demum factò numeret gradus Circuli æquinoctialis interfectos inter illa duo puncta notata, & dividat illos gradus per 15. totidem erunt horæ diei, quot vicibus multiplicantur 15. gradus.

Hæc signa Astronomi non nominibus propriis, sed quibusdam exprimunt caracteribus. Unde sic describuntur:

Aries ♈	Libra ♎
Taurus ♉	Scorpius ♏
Gemini ♊	Sagittarius ♐
Cancer ♋	Capricornus ♑
Leo ♌	Aquarius ♒
Virgo ♍	Pisces ♓

Zodiacus multis compellatur nominibus, nam imprimis dicitur *Zoi*, quod Latine vitam significat, quia motus planetarum sub ipso vitam causat, & motum in omnibus inferioribus viventibus, unde dicitur *vita viventium*, non formaliter sed causaliter; nam ex accessu Solis principaliter, & aliorum planetarum secundariò causatur calor, & ex recessu frigus, calor autem ponitur principium vitæ cum humido temperamento. Secundò derivationem habet à termino Græco *Zodion*, qui idem significat, quod animal, quia dividitur in 12. signa æqualia 30. graduum, & cuilibet signo impositum est nomen alicujus animalis, si libram excipias, hoc autem factum est primò, quia illa signa habent quædam symbola, & similitudines cum illis animalibus, nam sicut aries est animal calidum, ita dum Sol Arietem ingreditur, calorem, excitare incipit, quem in Tauro urget, cum taurus fortior sit Ariete, quem geminat in Geminis in Cancro verò recedere incipit, naturam imitatus Cancri, in Leone verò ferventissimus est Sol, sicut Leo fortissimus est animalium. In Virgine verò Sterilis est, cum Virgini non competat facere fructum ventris; in libra æquat dies noctibus, æqualitatem libræ assecutus; In Scorpio, sua caudâ, id est frequenti aëris mutatione pungit, & perimit incautos; In Sagittario terram sagittat pruinis, ac nivibus; In Capricorno se incipit dirigere, & ad nostrum polum ascendere, velut solet Caper se porrigere, ut carpant frondes; In Aquario abundantiam aquarum causat, multò magis tamen in piscibus. Tertiò Zodiacus Latine dicitur *signifer*, quia fert 12. signa, ex quibus constituitur & in ipsa iterum dividitur; dicitur autem *signifer*, nam ex divisione sua varias anni partes, & tempestates nobis designat, nam incipit in Ariete Ver, initio Cancri Æstas, in libra Autumnus & hyems in Capricorno.

II. *Varia Zodiaci nomina.*

IV. **Quartum** officium est, quòd dividat æquinoctia, id est, æquinoctiam. ♋. quod in Martio accidit, ab æquinoctio ♋, quod evenit in Septembri.

Quintum est, ut indicet, quænam pars Cæli sit Borealis vel Septentrionalis, quæve signa sint Septentrionalia, quæve Australia, ea scilicet Borealia esse, quæ versus polum Arcticum, illa verò meridionalia, quæ versus polum antarcticum pergunt.

Sextum, ut indicet nobis longitudinem & latitudinem in mappis Cosmographicis, quæ omnia fusè ab Astronomis pertractantur, singulariter facit Clavius & Theodosius.

QUÆSTIO VI.

De Circulo Zodiaci.

I. **Zodiacus** alter Circulus major, & secundum latitudinem maximus est, qui intersecat æquinoctialem, & ab eodem intersecatur in duas partes æquales, quæ unâ in Septentrionalem pergit, alterâ in meridiem. Punctum medium ipsius utriusque medietatis tantum distat ab æquinoctiali, quantum poli Zodiaci à polis mundi, quæ distantia est 33. graduum & 30. minorum. Quatuor habet præcipua puncta Zodiacus, quæ ad intelligendos alios sphaeræ Circulos diligenter sunt observanda, duo, scilicet, æquinoctialia, duo Solstitialia, unum æquinoctiale est in principio per signum ♋. & vocatur vernum, alterum in principio per signum ♏. & est Autumnale. Solstitiale unum est in principio per signum ♋ & vocatur æstivum, alterum in principio per signum ♑ & dicitur hyemale. Dixi autem, quòd secundum latitudinem sit maximus, quia habet latitudinem duodecim graduum, & dividitur in duodecim partes, quæ signa ipsius vocantur, quæ Author sphaeræ sequenti expressit Carmine:

Sunt Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo, Libra, Scorpius, Arcitenens, Caper, Amphora, Pisces.
F. Amandi Hermann Physica.

Notandum tamen, Solem dici esse in Ariete vel alio Zodiaci signo, aliud nil significare, quàm Solem esse sub tali signo, seu ibi respondere per lineam ductam à Centro Mundi per centrum Solis ad tale signum.

III.

Via Solis sub Zodiaco non est omninò vaga, sed sit sub eadem prorsus & simplici linea, quæ per mediam Zodiaci longitudinem traducitur, quia videmus solem diversis Temporibus in eodem Zodiaci gradu existentem in eodem Horizontis puncto oriri, aut occidere, eandem servare distantiam, cum æquatore, hanc lineam

IV. *Via Solis non est vaga.*

Eccc 2 idcirco

idcirco vocant circulum Solis, iter, orbitam item & Eclypticam, quia nunquam contingunt Eclypses, aut Solares, aut Lunares, nisi quando Luna Soli conjungitur, aut ipsi diametraliter opponitur existens in eadem linea.

secundo gradu, & primâ Maij est in T. & sic deinceps.

Notandum quartò: Quolibet planetam habere ex signis Zodiaci duo, in quibus dum est, maxime exercet suam virtutem, vocantque domos planetarum, præter Solem & Lunam, qui tantum unam domum habent, ut tabula hæc edocet.

QUÆSTIO VII.

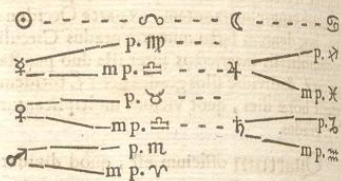
De Signis Zodiaci in particulari.

Domus Planetarum.

I. Signa Zodiaci ei secundum elementa in quatuor dividuntur classes.

Notandum primò: Zodiaci Signa

juxta numerum quaternarium Elementorum, eorumque qualitates in quatuor dividi classes, quædam enim sunt ignea & cholericæ, quædam terrea & melancholicæ; quædam aërea & sanguinea, quædam aquea & phlegmatica, ita ut cuilibet Elemento terna competant signa; igni v. n. x. Terræ v. m. l. aëri ii. z. m. aquæ s. m. x. Ideò verò Astronomi dividerunt sic signa per Elementa, tribuentes igni v. n. x. Quia hæc tria signa sunt calida & sicca. Terræ v. m. l. quia hæc tria signa sunt frigida & sicca, sicut terra. Aëri ii. z. m. quia hæc sunt calida & humida, ad instar aëris & Aquæ s. m. x. quia hæc sunt frigida & humida. Hinc Astronomi judicarii, dum Sol est in aliqua harum constellatione, diversas tribuunt Soli operationes, indèque varias in generatis eo tempore inveniri inclinationes, quas in positione nativitatibus sæpe enumerant, curiositatis gratiâ hic recensbo.

II. Distribuitur etiam secundum anni partes.

Notandum secundò: Zodiaci

Signa distribui per quatuor anni partes, ita, ut cuilibet parti secundum ordinem, quo sequuntur, tria correspondeant signa, ut patet in hæc dispositione.

Table with 3 columns: Signa, Elementum, Numerus. Veneris v. n. ii. Æstatis s. n. m. Autumni z. m. x. Hyemis l. m. x.

III. Zodiacus etiam dividitur in plures gradus.

Notandum tertio: Astronomos

totum Zodiacum partiri in 360. gradus, quamlibet partem dividentes in 30. gradus, quemlibet gradum in 60. minuta, seu prima, quodlibet minutum in 60. secunda, quodlibet secundum in 60. tertia, & sic deinceps usque ad 10. ut melius assignentur Cælestes motus, eorumque tarditas & velocitas, omnes hos gradus percurrit Sol 360. dierum spatio, horarum 5. minutorum 49. seu horarum 6. sine undecim minutis, ut dictum est supra, ita, ut singulis mensibus singula Zodiaci signa ingrediatur Sol signum aliquod, placuit hoc annotare: Itaque Sol ingreditur v. 21. Martij. v. 21. Aprilis. ii. 22. Maij. s. 22. Junij. n. 23. Julij. m. 23. Augusti. z. 23. Septembris. m. 24. Octobris. x. 23. Novembris. l. 22. Decembris. m. 21. Januarij. x. 19. Februarij. Ex quo facile colligi potest, in quo gradu Sol quavis die plus, minusve reperiatur, tribuendo singulis diebus unum gradum, ut regulariter observatum est, quia Sol 21. Aprilis est in primo gradu v. 22. est in

Notandum quinto: Quod de quodlibet signo in particulari sequentia examinabo, scilicet, unde nam sit sortita constellatio nomen, idque ex Poetarum fabulis & significatione. Secundo ipsius signi naturam. Tertio effectus ejus in aëre. Quarto influentias ad dispositionem corporalem. Quinto inclinationem ad mores. Sexto in moribus causandis. Præsertim denique super Provincias, regiones & urbes, sit itaque

§. I. De v.

De hoc Signo Superstitiosa antiquitas,

& Poëtarum deliria finxerunt è terra ad Cælos sublatum, nam dicebant Frisum & Hellam Fratres, Filios Regis Athamantis à Noverca malè tractatos fuisse, & à Patre Arietem aureum surripuisse, & devenisse ad locum angustum, ubi mare mediterraneum copulatur majori mari, ubi modo sedet Constantinopolis, & super arietem insedisse, ut mari transito se in Asiam reducerent, sed Hellas non valendo frare super arietem in mari suffocatus est, ex quo Hellas maris Pontici nomen accepit, & Frisus tutus in Asiam receptus, cum Colchum devenisset, ut Diis pro securo itinere peractio gratias ageret, Diis illum arietem aureum pro sacrificio obtulit, pellem in templo suspendendo, Dii autem in memoriam hujus sacrificii arietem in Cælum transtulerunt, eumque 13. Stellis non admodum lucidis ornarunt, sed quidquid sit,

Hoc Signum naturâ calidum, igneum,

masculinum, diurnum & instabile est. sicut & etiam cholericum, domus Martis & exaltatio Solis, tres habet facies, seu tres partes, prima incipit à primo gradu & terminatur usque ad 10. quæ est in Martis Dominio, melius tamen dicitur, quod usque ad quartum gradum sit terminus Arietis, Jupiter habet usque ad sextum, Venus ad 10. Mercurius ad 20. Mars ad 25. Saturnus ad 30. & sic planetæ in propriis terminis habent suas dignitates & fortitudines. Secunda facies incipit à 10. gradu & terminatur usque ad 20. Tertia denique à 20. terminatur usque 30.

Effectus

Effectus in aëre sub prima facie hos causat, scilicet; concitare ventos, aquas, & tempestates; in secunda inclinatur ad caliditatem, vel siccitatem; Tertia denique est astutus, pestilens, sæpe excitans turbines & inopinatas tempestates.

Influentia hujus signi in dispositiones corporis communiter sic recensentur, ut ille, qui Arietem habet in hoc signo, habeat faciem longam, oculos grossos, versus terram inclinatos, collum longum, capillos crispis, corpus pilosum, crura subtrilia, & debilia, erit multum loquax & bonus comestor.

Inclinationes ad mores ejus sunt; Esse cholericum, delicatum, & si 17. gradum habuerit in horoscopo, erit dives, si verò tantum quartum, ipse, quod Pater acquisivit, dilapidabit.

Affectiones in morbis causandis hæ sunt: nam præest Capiti, oculis & auribus, cum Saturno pectus offendit, cum Jove cor, cum Marte caput, cum Sole genitalia, cum Venere pedes, cum Mercurio talos, cum Luna genia, facit dolorem dentium, aurium, oculorum, periculum eorum est Anno 22, 30, quem si superaverint, facile attingunt 75.

Præsidet Germania, Francia, Britannia, Syria, Palestine, Colonia minori, Burgundia superior, Silesia superiori, Suetia, & Vastria; Dominatur Civitatibus Florentia, Neapoli, Capua, Ferraria, Verona, Bergomi, Imole, Padua, Ulica, Cracovia, Faentia, Ancone & Forlivio.

§. 2. De ♄.

De hoc Signo fingunt Poætæ, Jovem amore Europæ, Filia Agenoris Regis Phœnicæ captum; se in Taurum transformasse, & Europam supra se sedentem habuisse, quam in Cretam, mare natanao, traduxit, & cum ea coivit, & in ejus reverentiam voluit, ut una ex quatuor partibus Mundi nuncuparetur, & figuram Tauri in Cælo collocavit, sed ad ea, quæ ab Altronomis, de hoc signo, notantur, ut vera progrediamur, itaque

Hoc Signum à Michaële dicitur terreum, frigidum, fixum, est Domus Veneris, & exaltatio Lunæ; similiter in tres divisum partes, quæ facies à nobis appellantur; prima datur Mercurio, secunda Lunæ, tertia Saturno; pro terminis Venus habet primos octo gradus, Mercurius ab 8. usque ad 14. Jupiter ad 21. Saturnus ad 22. & Mars ad 30. est constellatio ex 33. Stellis ejus figuram componentibus.

Operationes ejus in aëre hæ sunt, in prima facie, quoniam ibi Plejades, facit tempus turbulentum, nubilosum, & ventosum: in secunda humidum & temperatum in calore: in tertia propter Hyades calidum & fulminans.

Natus in hoc signo, secundum Halim, habet faciem longam, frontem amplam, & albam, nasum longum, nares apertas, oculos magnos, capillos elevatos & nigros, collum grossum, barbam circularem, & corpus laboriosum, sed debile & parvum.

Inclinationes ad mores; natus sub ♄ avidus erit in cumulandis divitiis & perdendis & recuperandis cum magno gaudio & lætitia, laborando veluti taurus. In juventute secundum Maternum, laborabit multum, amittet bona & iterum recuperabit & amplabit. Si habebit quartum gradum in horoscopo, erit minax & iracundus, si septimum erit pulchra mulier, si vir, superbus, infelix erit in omnibus; si 24. fortis; si 25. debilis; si ultimos, humilis & pauper.

Affectiones in causandis morbis: dominatur collo, quare causabit infirmitates in eo, & etiam podagram, & si sit cum Saturno, pectori nocebit; cum Jove ventri; cum Marte capiti; cum Sole costis; cum Venere pedibus; cum Mercurio cruribus; & cum Luna genibus; periculum horum est Anno 12, 22, 33, 40, 44.

Præsidet Provinciis Parthia, Media, Persia, Insula Archipelagi, Cypro, Polonia majori, Russia alba, Campania, Retia, Helvetia, Franconia, Eibernia, Lotharingia, Irlanda, & parvi Suecia. Civitatibus, Senis, Bononia, Palermo, Mantua, Tharanto, Parma, Taurino, Carlostadio, Brixia, Justinopoli, Verone, Perusia, Tarvisio, Constantinopoli.

§. 3. De ♃.

De hoc Signo fabulantur, quod Læda à Jove imprægnata in forma Cygni ovum produxerit. Ex ovo orti sunt Castor, & Pollux, & Helena, quæ, occiso Castore, à Jove patre impetraverat, ut defuncto Fratri medietatem vitæ tribueret, ita, ut unus uno die viveret, alter altero, & quod Iupiter, propter hanc amicitiam eos pro tertio signo in Cælo collocaverat, fabulandi motivum tamen fuit, quia, secundum Martianum, in ætate dum una pars istius constellationis occidit, alia pars ulterior oritur & ascendit, in se tamen

X.
De eo fabula.

Est Constellatio in Cælo ex pluribus Stellis efformantibus figuram duorum sese amplexantium, naturæ aëream, masculinam, mediocre, diurnum, domus Mercurii, & exaltatio caudæ Draconis, humidum & calidum, sanguineum & sterile, prima ejus facies est Jovis, humida & mala; secunda Martis temperata, & declinans ad siccitatem; Tertia Solis incerta, potius tamen sicca, quam humida.

XI.
Ejus natura.

Influentia & dispositiones corporales; nati eo ascendente, secundum Haly, sunt æquales & recti corpore, pulchri facie, pectore ampli, si eis conjugatur Mercurius, bene fortunatus erit, si ultra quartum gradum ascenderit, ultra modum facit naturam pulchram, & principibus prædilectum, generaliter gratiosum & bonæ vocis.

Inclinatio ad mores: sub hoc signo nati habiles sunt ad Litteram & Scripturam, fideles, amicitiarum cultores, boni consilii, sed & secundum Albumazar, epularum & somniorum amatores.

Inclinatio ad mores.

Effectus in aëre: Si occumbit, dum extant Hyades, Aquila & Delphinus, aërem mutant & agitant.

Eccc 3 Afe.

*Affectioes
in morbis.*

Affectioes in morbis: infirmitates maximè generat in humeris, brachiis & manibus, quibus dominatur, si fuerit cum Saturno, causabit infirmitatem in ventre; cum Jove in lumbis; cum Marte in humeris; cum Sole in cruribus; cum Venere in collo; & cum Luna in pedibus. Horum periculum est Anno 1. 9. 10. 15. 31. 49.

Præsidentia.

Præsidet Provinciis. *Hircania, Armenia, Syrenæ, Marmarica inferiori, Ægypto, Angliæ, Sardinia, Brabantia, Flandria. Civitatibus, Lessenæ, Viterbo, Faurimo, Reggio, Verocellu, Moguntia, Bambergæ, Biscato, Strasfordiæ, Lugduno, Cordubæ & Navarriæ.*

§. 4. De ☽.

XII.
De eo fabula.

De hoc Signo tradunt quidam, Cancrum esse illum, qui momordit Herculem pugnantem cum Hydra Lerna; alii, quòd ille sit, qui Saramantidem Nympham, Jovem fugientem retardavit & in causa fuit, quòd Jupiter eam in copulam habuit, & ideo cum in signum gratitudinis in Cœlo cum novem stellis collocavit.

XIII.
Natura.

Est autem natura signum magnum in Cœlo, ut etiam partem signi geminorum occupet, est Solstitium æstivale, cum Sol stat in primo ejus gradu; est domus Lunæ & exaltatio Jovis, signum fœmineum; nocturnum, sinistrum, fœcundum, aqueum, septentrionale, frigidum, humidum, phlegmaticum, mobile & retrocedens.

Influentia.

Influentia & dispositio corporis, eo ascendente sub hoc signo; natus fit grossus, incompositus superius subtilis, dentibus curvis & tortis, capillis crispis, oculis parvis.

Inclinatio.

Inclinatio ad mores, secundum Haly; homines facit suaves & doctos, rerum publicarum moderatores & actores. Secundum materium, facit hominem acuti ingenii, sed tardum in agendis negotiis, solitum irasci, in secreto omnes malos odio habentem, de facili placabilem & à multis, propter actiones publicas, honoratum.

Affectio.

Affectioes in morbis, dominantur pectori, mamillis, pulmone & ventri in parte superiori ac costulis, ideoque dat infirmitates in his partibus, inficit natum leprâ, & signis in facie, & dat barbam raram, cum Saturno offendit virilia, cum Jove costas; cum Marte pectus; cum Sole pedes; cum Venere brachia; cum Mercurio oculos & guttur; cum Luna caput: periclitantur Anno 24. 32. & 70.

Præsidentia.

Præsidet Provinciis: *Numidia, minor Africa, Barbaria, Granatæ, Frisia, Franconia, Scotia, Bithynia, Mauritania, Hollandia, Zelandia, Burgundia: Civitatibus: Constantinopoli, Venetia, Mediolano, Genua, Luca, Magdeburgo, seu Parthenopoli, Brema & Vincentia, Pisis, & vicinioribus.*

§. 5. De ♄.

XIV.
Fabula.

Antiqui sixerunt hoc signum esse illum Leonem, jussu Euristæi in Sylva Numæ

ab Hercule occisum, & in Cœlum translatum; Attamen hoc signum est constellatio composita ex 27. Stellis cum aliis 7. quæ sunt in ejus cauda; est signum ignæum, masculinum, fixum diurnum, Domus Solis.

Effectus ejus in aère sunt hi: in prima ejus facie magno suo aestu Spiritus vitales attenuat, frangitque vires; in secunda incipit provocare pluvias; in tertia magis, in fine tamen reddit iterum Cœlum serenum, quando stat cum cane majore vel minore, maximum causat aestum.

Influentia dispositionum corporis: alii dicunt, quòd natus sub hoc signo erit bonæ fœmæ & pulchræ figuræ, cum capillis aureis, grossior in superiori parte, quàm in inferiori, quia crura habebit subtiliora, erit ampli pectoris, acuti visus, sæpè turbidæ faciei, velox ad cursum erit complexionis calidæ & humidæ.

Inclinatio ad mores: erit iracundus, verax, justus, intelligens, patiens & inimicitie simulator, fixus in suis decretis, & promissionum observator Zelantissimus. Secundum Maternum, pericula multa faciet & labores sustinebit, sed in omni vita sua erit apud omnes notus, impatiens servitutis & amator libertatis, addit Leopoldus, quòd injurias non sustinebit, sed & de facili dulcibus & humilibus verbis placabitur, erit enim magnanimus.

Affectioes in morbis causandis: cum dominetur cordi, pectori, lumbis & costis spinalibus, in his partibus, ut plurimum, causabit infirmitates, si cum Saturno fuerit debilitabit genitalia, cum Jove costas & genua; cum Marte ventrem; cum Sole caput; cum Venere cor; cum Mercurio humeros & guttur; cum Luna collum; periculum patiuntur Anno 12. 22. 30. 40. 88.

Præsidet Provinciis: *Italia, exceptâ Sicilia, Hetruria, Gallia, Boemia, Silesia, Apulia, Tarento, parti Turcia, Romandola, Sabina, Chaldaea. Civitatibus: Roma veteri, Praga, Damasco, Ravenna, Siracusa, Perusa, Cremona, Palma, Confluentia, Lacedæa, Mantua & Alexandria, Ægypto, Pilsna, Biduria seu Uratislavia, Nissa, Lignitio & Oppavia.*

§. 6. De ♀.

Hunc Asterismum asserbant esse antiqui Virginem illam, Pythonis & Aurora Filiam, quæ Patri dissuasit, ne bellum contra Jovem gereret & videndo Patrem abstinentem, ad partes Jovis transit, ab eodem in Cœlo collocata est; sed in Cœlo est constellatio insignis similis Virgini alata ex 26. Stellis, inter quas una est præcipua primæ magnitudinis & admodum fortunata, diciturque spica Virginis. Hoc signum est terreum, frigidum, melancholicum & commune; est domus Mercurii & ejus exaltatio, prima ejus facies calida est & nociva, estque Solis; secunda Veneris, sed temperata; tertia Mercurii, aquosa scilicet & humida.

Effectus ejus in aère sunt in primis gradibus, sicut & ultimis: causare ventos & pluvias.

Influentia dispositionum: natus Virgine horoscopante erit erecta figura & venusta, longam faciem habebit, bene formatam & gratiosam, cum oculis claris & modestis, persona non erit multum pinguis.

Inclinatio ad mores: Haly dicit, talem futurum bonorum morum, castum, verecundum, amabilem, gravem & humilem. Maternus ultra asserit, futurum laboriosum & cogitandum, secretum & secretorum indagatorem, eloquentem & facundum, ob quam felicitatem linguæ, Oratoris & nuntii munera, a p̄ncipibus obibit. Erit lætus & amicus fidelis, nec multos habebit filios.

Affectiones ad morbos: quia Dominium exercet in ventre & intestinis, infirmitates etiam in tribus partibus causabit, si fuerit cum Saturno, offendet pedes; cum Marte ventrem; cum Jove genua; cum Sole collum; cum Venere pudenda; periculum habebunt anno 16, 23, 42, 58.

Præsides Provinciarum, Mesopotamia, Babilonia, Cicia, Croatia, Ducatus Athenarum, Corimbria, Silesia inferiori, Messana. Civitatibus: Hierosolyma, Alexandria, Corintho, Paphia, Navarra, Parisus, Toledo, Tolosa, Lugduno, Bidurgo, seu Wratiloria, Nissa, Lignitio, Basilea, Brigas, Francofeino, Camencio.

§. 7. De ♄.

De hoc Signo nil finxerunt Poëtæ, eò, quod Constellatio ista sit admodum longa, ut Astrologi arbitrariè, demptis aliquibus, nomen libræ ei imposuerint: Est signum æreum, masculinum, instabile, diurnum, calidum & humidum, occidentale, radicale, sanguineum & sterile. Est Domus Veneris & exaltatio Saturni, initium signorum australium & principium Autumni, Stellæ ejus, ut plurimum, sunt Joviales & Mercuriales, circa octavam ejus gradum transit via lutea, seu galaxea.

Effectus in aère: prima ejus facies, ut pote Lunæ, est humida & aqua; secunda Saturni & est sicca, & tertia Jovis humida, ex aliis causis frequenter etiam est ventosa.

Influentia dispositionum: Natus sub hoc signo erit bonæ & pulchræ formæ, in carne mediocris, in capite coloris albi, in facie nigri & complexionis calidæ & humidæ, multi feminis, multæque Veneris.

Inclinatio ad mores: Erit mediator inter amicos discordes, ardentem amabit mulieres & solatia, subiacebit tribulationibus & persecutionibus, à quibus aliquando vincetur, eorum tamen sæpius victor erit, tam in prosperis, quam adversis ejusdem erit generositas, sincera & firmæ fidei, filios & uxores amittet, alios tamen sibi generabit ex aliis.

Affectiones ad morbos: infirmitatibus sæpè subiectus erit, & quia dominantur intestinis, has easdem sentiet circa genitalia, unde difficultatem habebit dimittendi urinam, fluxum patietur sanguinis, si cum Saturno fuerit, genua infirmabuntur; cum Jove lædet oculos,

cum Marte pudenda; cum Sole humeros; cum Venere caput; cum Mercurio ventrem; & cum Luna cor. Notant aliqui quod natus sub ultimis gradibus libræ, nullius vel utriusque erit sextus, ut testatur Franciscus Pissarus, se hoc expertum esse senis de uno, qui nullius erat sextus; periculum eorum est anno 15. 28. 50.

Præsides Provinciarum: *Ethiopia, Trogoldicia, Austria, Asia, Etruria, Sintiabria, Livonia, Sabaudia, Delphinatus.* Civitatibus: *Cajeta, Vanda, Cœna, Placentia, Argentina, Vienna, Francofurto, Spira, Lisbona, Urbino, Salerno, Orvieto & Roma nova.*

§. 8. De ♋.

De hoc Signo fabulantur, quòd superbus Orion se factabat, quòd ab ipso non posset interfici, sed orto Scorpione è terra, ipsum suo veneno interemit, quapropter, ut discant mortales non superbire de suis viribus. Jupiter illum in Cœlo posuit, ut pro exemplari miserie humanæ haberent. Sed in rei veritate est signum Septentrionale, fixum, facundum, multum phlegmaticum, aqueum, foemininum, nocturnum & frigidum, domus principalis Martis.

Effectus ejus in aère: prima ejus facies est Martis, & de facili ventos, & nivos gignit; secunda Solis est temperata; tertia Veneris turbata; si orientur Hyades cum eo, magna fit aëris perturbatio & tempestates, si pleiades occidunt, causatur amœnitas & aëris Serenitas.

Influentia Dispositionum Corporis: Sub hoc signo natus non est magnæ staturæ, sed parvæ, habet multos capillos, faciem parvam & rubicundam, oculos parvos, & crura, & pedes longos, velox ad currendum, ad sudandum. Si decimum gradum Scorpionis habuerit erit gibbosus; si tertium, collo tortuosus.

Inclinatio ad mores: Erit fide instabilis, nullà re contentus, in prima etate acutus, iracundus, agilis, multis subiectus calamitatibus, quas tamen vincet, inclinatus ad rixas, aptus tamen ad negotia & officia.

Affectiones ad morbos: Erit phlegmaticus, infirmitates patietur in genitalibus, renibus & vesica, cum Saturno lædet talos; cum Jove pedes; cum Marte caput, brachia & coxas; cum Sole cor; cum Venere intestina; cum Mercurio renes; cum Luna ventrem. Periclitantur 4. 18. 61. & 80.

Præsides Provinciarum: *Mauritania, Gethulia, Cappadocia, Romagna, Iudæa, Idumea, Noveria, Suecia occidentali, Cathalonia & Bavaria superiori.* Civitatibus: *Trapezuntia, Algar, Aquilense, Padua, Urbino, Pistoria, Camerino, Mutina, Cremona, Damasco & Monastio, Freisinga &c.*

§. 9. De ♌.

De hoc Signo fingebant Antiqui illum esse Crotum filium Nutricis Mufarum, quæ à Jove impetrarat, ut in Cœlo cum arcu, & sagittis collocaretur media ex parte in forma bestię, & altera ex parte in forma hominis; sed quid-

Præsidentia.

XX. Ejus fabula.

XXI. Effectus.

Influentia.

Inclinatio.

Affectio.

Præsidentia.

XXII. Fabula & natura.

quidquid sit de fabula, hanc constellationem constituunt diversæ Stellæ Solares, Martiales, Mercuriales, Lunares & Joviales inter quas una est lucidissima & dicitur Corona; hoc signum est domus Jovis, naturâ terreum, nocturnum, meridionale, commune, Masculinum, ingeniosum, siccum, frigidum & cholericum.

XXIII. *Effectus.* **Effectus** in aëre: Prima ejus facies, dicata Mercurio, frigida & humida; Secunda Lunæ, sed temperata & aequaliter sicca; Tertia est Saturni frigida & sicca; dum cum eo oriuntur Pleiades & occidunt, & oritur caput Scorpii, fit valida turbatio aëris, & dum occidunt Hyades, aër mutatur.

Influentia. **Influentia** dispositionum Corporis: Natus sub hoc signo capillos solet habere aureos, crura longa, faciem & barbam longam, ventrem amplum & magnum, frontem acutam & vocem humilem.

Inclinatio. **Inclinatio** ad mores: Sub hoc signo natus dicitur futurus acutus, ingeniosus, audax & in multis rebus doctus, expertus, publicis conversationibus & actionibus deditus, sicut etiam itineribus, erit item cholericus.

Affectio. **Affectio** ad morbos: Galenus & Avicenna dicunt, talem futurum Complexionis mediæ inter adustum & frigidum, unde non erit multum sanus, nec corpore lubricus, potissimè infirmitates erunt, oculorum cæcitas, casus ex alto, mutilatio alicujus membri & febres patietur frequentes. Si mulier fuerit, Leopoldo teste, in partu morietur, vel fluxus sanguinis, aut ex aqua: cum Marte offendit manus; cum Sole ventrem; cum Venere costas & brachia; cum Mercurio partes occultas; cum Luna dorsum. Tales sunt in periculo anno 17. 19. 28. quem si superaverint, attingent 82.

Præsidentia. **Præsident** Provinciis: Etruria, Arabia, Faelici, Cæcilia, Hispania, Portugallia, Ungaria, Dalmatia, Moravia, Sclavonia & Misnia. Civitatibus: Volaterra, Mutina, Colonia, Norimbergæ, Euda, Julio - Montio, vulgò Olomucio, Herbomæ, Hierosolymæ, Mediolano, Frimo, Asculo.

§. 10. De ♄.

XXIV. *Fabula & natura.* **Pro hoc signo** fabulantur, quòd, dum Jupiter, Mercurius, Diana & Pan essent simul, Typhæus unus ex inimicis Jovis apparuit, quo viso omnes timore percussi diversis assumptis formis, & Jupiter Capricorni absconderunt se, in cujus rei memoriam tale in Cælo voluit esse signum. Sed ad rem: hoc signum est terreum, femininum, nocturnum, meridionale, mobile, siccum, frigidum, luxuriosum, melancholicum, domesticum; Domus Saturni & exaltatio Martis, habet multas Stellas, ut plurimum Martiales & Venereas, cum quibusdam Saturninis & Mercurialibus.

XXV. *Inclinatio.* **Effectus** ejus in aëre: in prima facie turbat Cælum & frigus acuit; in secunda ipsum serenat; & in tertia nives & aquas portat.

Inclinatio. **Inclinatio** ad Corpus: hoc signum facit natum sub se, habere crura subtilia, faciem

subtilem & acutam, cum aliqua similitudine Capræ, cum barba longa & rara sub mento, dat supercilia plena & grossa, vocem subtilem & expilosum in pectore, si habuerit 15. gradum Capricorni in horoscopo, secundum Maternum, erit gibbosus & parvus, & in 16. gradu, monstrosus cum sex digitis.

Influentia ad mores: Quoniam Capricornus est domus Domini, & honoris Regis & regni, gloriæ, Imperii & Divitiarum furto sublatarum, ideò sub felici gradu ejus natus & in bono aspectu magnus vir erit: secundum Maternum, talis semper exercitabit amicitiam cum puro affectu, alios verò depiciet, peregrinabitur, lætus erit & amabilis, morosus in supplicationibus, malum receperus ab aliis, quibus benè fecerit, divitis affluet, secreta occulta aliis abscondita manifestabit. Leopoldus dicit Capricornum totum bonum esse, hoc unico excepto, quod natum reddet pusillanimum, propter suam frigiditatem.

Affectiones morborum: Solet inficere leprâ, vexare pruritiæ, scabie & fluxu sanguinis, inducit sordiditatem, tollit loquelam & ex eo, quòd genibus dominetur & omnibus nervis, ideò malè has partes afficiet; cum Saturno lædit caput; cum Jove genua & oculos; cum Marte crura & humeros; cum Sole dorsum; cum Venere coxas & cor; cum Mercurio pudenda; cum Luna talos, periclitantur anno 8. 16. 32. 77.

Præsident Provinciis: India, Armenia, Gedusia, Macedonia, Schavonia, Thracia, Bosnia, Bulgaria, Lituania, Saxonia, Masovia, Silesia, Marchia, Styria, Romandiola. Civitatibus: Urbi Brandeburg. Aniona, Placentia, Augusta, Constantia, Bergamo, Gandavo, Belgicæ Gerd, Viana & Ferraria.

§. 11. De ♃.

De Aquario fabulantur, ipsum esse Ganymedem ab Aquila raptum & ad Jovem delatum, cujus factus est Pincerna in Cælo: in se est constellatio ex pluribus Stellis naturæ Venereæ & Mercurii; Domus Saturni; Signum ex natura aëreum, masculinum, durum, occidentale, fixum & humidum, rationale, domesticum & paucæ prolis.

Effectus ejus in aëre: Prima ejus facies, dicata Veneri, abundat nivibus & pluvii; Secunda Mercurio estque ventosa; Tertia Lunæ, estque humida.

Influentia ad Corpus: Natus sub hoc horoscopo habebit faciem coloratam & pulchram, & tibiam alteram longiorem, candidam pellem.

Inclinatio ad mores: Glorior erit & jactator, multa devastans, liberalis, in medio vitæ erit bonus, in fine vilis, si mulier fuerit, meretrix erit, acquisita dissipabit, multus fauvebit, multisque victum præstabit, sed fere omnes erunt ei ingrati, apud magnos viros erit notus, ob multas præclaras actiones, delectat.

delectabitur in nobilibus artibus, & propter suos præclaros mores, erit gratus principibus, & quoniam videbitur attingere summum scientiarum, laborabit invidia, & ob loquelis hinc efficietur melancholicus, vel potius cogitabundus, non habebit multos filios, erit tamen fortis & sanguineus.

Affectiones morborum; dominatur tibiis usque ad calcaneum, adeoque frequentes patietur inflammationes, cum Saturno offendet caput & collum; cum Jove humeros, pectus & pedes; cum Venere genua; cum Mercurio coxas; cum Luna intestina.

Præsides Provinciarum: *Sauromatia, Oziane, Arcadia, medietati Ægyptie, Sarmatie, Moselane, parti Bavariae & monti Serrato: Civitatibus: Pissuro, Tridento, Hamburgo, Ingolstadtio, Terviso &c.*

§. 12. De ♄.

Fabulantur Poëtae: Quod, eam semel Venus cum filio, *Cupido*, staret super ripam Euphratis, ex improviso, ante eos stetit Typhæus, cujus terrore concussa Venus cum filio suo in aquam se projecit, assumptis formis piscium, in cujus facti memoriam à Jove in Cælo sunt collocati; sed in se est constellatio in filo Septentrionali; Stellæ, quæ in corpore sunt, existunt splendide & Joviales, quæ in nodo, Martiales, quæ in capite & cauda, Mercuriales; Est signum aqueum, foemininum, nocturnum, Septentrionale, fecundum, frigidum, humidum & multum phlegmaticum, domicilium Jovis, exaltatio Venæ.

Effectus in aëre: Prima facies, quæ est Saturni, frigida est; Secunda Jovis, pluviosa; Tertia Martis, ventosa & calida.

Gradus Puteales.

♈	6	11	16	23	29
♉	5	12	17	24	30
♊	2	12	17	26	30
♋	12	19	23	26	30
♌	6	13	15	22	28
♍	8	13	16	21	25
♎	9	10	22	23	27
♏	1	7	20	30	-
♐	6	12	15	24	27-30
♑	2	7	17	22	24-29
♒	11	12	17	22	24-29
♓	9	9	24	27	28

Gradus Lucidi.

♈	7	5	9	20	29
♉	3	4	7	8	15-28
♊	4	6	8	12	-
♋	8	13	8	28	-
♌	3	30	-	-	-
♍	4	6	8	16	-
♎	4	6	8	18	27
♏	4	6	8	20	-
♐	7	9	8	29	-
♑	3	4	5	10	19-30
♒	5	8	6	21	30
♓	2	4	6	12	22

Gradus tenebrosi.

♈	3	8	16
♉	1	2	30
♊	3	5	7-27
♋	2	14	-
♌	10	-	-
♍	3	5	30
♎	3	5	-
♏	3	30	-
♐	3	10	-
♑	1	7	22
♒	6	13	-
♓	3	7	18-30

Vacui.

♈	1	4	24	30
♉	5	12	20	-
♊	3	4	16	30
♋	2	4	18	30
♌	2	25	-	-
♍	2	5	10	2
♎	9	30	-	7
♏	5	7	14	28
♐	11	23	-	-
♑	9	25	-	-
♒	4	25	-	-
♓	3	25	-	-

Influentia ad Corpus: facit natum sub hoc signo pectoris ampli, capitis pulchri, barbæ pulchræ, oculorum nigri coloris, in aliquo membro patietur defectum, in pedibus habebit aliquod signum, erit coloris albi & vocis parvæ.

Inclinatio ad mores: multum diligit comedere, immoderatè bibere, diu dormire, secundum Haly, erit magnanimus, secundum Leopoldum pauper, pater multorum filiorum, diligit villam; secundum Maternum, qui habuerit pisces in horoscopo, erit ingeniosus, sapiens, amicus fidelis & charus, & fiet magnus, sed alius ed major, inimicos habebit, consequetur dignitates.

Affectiones ad morbos: Erit naturæ phlegmaticæ & multarum infirmitatum, dominatur pedibus, & in eis causat infirmitates, cum Saturno offendet brachia; & cum Jove cor & caput; cum Marte ventrem; cum Sole coxas; cum Venere collum; cum Mercurio tibia.

Præsides Provinciarum: *Mazonia, Garamento, Nazomonica, Lydia, Cilicia, Pamphilia, Calabria, Normandia: Civitatibus: Palestina, Rhotomago, Como, Compostella & Alexandria.*

Pro fine: Nota Astronomos observasse quosdam gradus signorum Zodiaci malos esse, sed diversimodè. Unde etiam variis nominibus nominarunt: Quosdam enim dixerunt puteales, id est, mortales, si horâ infirmitatis, Luna vel alius Planeta in eis reperitur. Alios dixerunt tenebrosos, & hos periculosos affirmâvere, alios vacuos, id est, dubios, alios lucidos & hos laudabiles & bonos, hi autem gradus designantur in hac tabula.

QUÆSTIO X.

De Reliquis Circulis.

I. In hac Quæstione examinabo primò Circulos *Colorum, Meridiani & Horizonti* ac deinde reliquos minores. *Coluri* itaque sunt in sphaera duo Circuli majores dicti à *Coluros*, quod significat mutilum & imperfectum, eò, quòd hi Circuli habitantibus in sphaera obliqua nunquam integri, nec simul uno tempore, nec successivè appareant, sed semper mutili & imperfecti, nam Coluri transeunt per polos Mundi & per quatuor puncta Cardinalia Zodiaci, de quibus suprà, seque mutuò intersecant, in polis Mundi ad angulos rectos sphaerales, unus dicitur Colurus Solstitiorum & est ille, qui transit per polos Mundi, & per polos Zodiaci, & per maximas Solis ab æquatore declinationes, id est, per principia *Canceri & Capricorni*, quæ dicuntur puncta Solstitialia, quia dum Sol declinando ab æquatore ad ea pervenit, sistitur & amplius non pergit ultrà ad Zenith capitis nostri, ac sic quodammodo stat, non, quasi in istem punctis motus hæreat, sed quia ibi declinare ab æquatore desinit, & incipit ad æquorem accedere.

II. *Colurus Aequinoctiorum est*, qui transit per polos Mundi, & per principia γ & δ , quæ vocantur puncta æquinoctialia, quia dum Sol ad ea pervenit, tunc ubique est æquinoctium: in sensu suprà explicato. Dividunt Coluri Zodiacum, & æquorem in 4 partes æquales, & designant quatuor puncta principalia Zodiaci, ad quæ cum Sol pervenit, incipiunt quatuor anni partes, ver scilicet in principio γ æstas, in principio δ Autumnus, in principio ϵ & hyems, in principio ζ .

III. *Meridianus Sphæra* Circulus extrinsecus est unus ex majoribus, transiens per polos & per Zenith capitis nostri, solet vocari hic Circulus *Cuspis regalis, cardo regis, linea media Cæli*, vel *media diei*; dicitur *meridianus*, quia in quacunque orbis parte, dum Sol ad eum pervenit, illis, per quorum *Zenith & Nadir* tranferit, media dies erit. Mathematicè loquendo tot debent poni Meridiani in Cælo, quot sunt puncta diversa verticalia, versùs Orientem & Occidentem: à Cosmographis & Astronomis numerantur ista puncta secundum variationem æquatoris, & quia isti sunt gradus 360. tot erunt puncta verticalia; Quia tamen Meridianus transit per duos gradus oppositos diametraliter, quorum unus est Zenith, alter Nadir, Circuli meridiani sphaeræ erunt 180. alii utentes in mappis Mundi solent 12. meridianos describere, quoniam terram in 24. partes æquales, quæ climata vocantur, dividunt; Forsitan ob hanc causam, quòd inter quoslibet proximos gradus intercipientur, qui unam horam efficiunt. Unde si una Civitas in mappa Mundi distet ab alia versùs Orientem tribus meridianis, distabit etiam in Elevatione Solis unà horà.

Officia hujus Circuli sunt: Primò dividere dies, ac noctes, in duas partes dum enim Sol ad meridianum pervenit super Horizontem, est merides: Cum verò est in eodem Circulo infra Horizontem, est media nox. Secundò, in hoc Circulo collocatur *Zenith*, seu *vertex* cujusunque regionis. Tertiò, Astronomi in ipsum diei naturalis dimensionem, quæ est integra Solis revolutio, statuunt in Circulo meridiano & non in Horizonte, ut vulgus, nec in ortum, ut Babylonicum, nec ab occasu, ut Athenienses, Itali nonnulli & Bohemi; hinc in Ecclesia Romana dies naturalis computatur à media nocte ad aliam mediam noctem. Quartò, ex hoc Circulo facilè deprehenditur elevatio poli in quacunque regione & sphaeræ habitudo, seu positio, sine qua vix ulla observatio Astrologorum est alicujus momenti.

Horizon est Circulus major mobilis extrinsecus partem visam, & non visam determinans, & hinc dicitur *Horizon* vel *finiens*: Duplex est, sensualis & intellectualis, ille aspectum, hic terminat intellectum, prout quilibet ex figuris datis & ex illis, quæ dari possunt, colligere poterit; tot autem sunt Horizontes Geometricè, quot loca diversa, mutaturque ad minimam loci mutationem. Poli hujus Circuli sunt *Zenith & Nadir*.

Officia ejus: dividere partem Cæli visam à non visa ostendere longitudinem & latitudinem diei, ac noctis artificialis; ostendere, quanam Scellæ simul orientur, quæque simul occidunt.

Tropicus Canceri sive æstivalis, est Circulus minor, qui raptu primi mobilis describitur per primum gradum 69. distans ab æquatore 23. gradibus & 30. minutis, ad hunc Circulum, dum Sol pervenit, ad æquorem redire incipit: dividit sphaeram in duas partes inæquales.

Tropicus ♄, seu hyemalis est, Circulus minor, qui motu primi mobilis describitur per primum gradum ζ totidemque gradibus distat ab æquatore, & sphaeram pariter in duas dividit partes inæquales.

Arcticus & Antarcticus sunt Circuli minores illi, qui describuntur motu primi mobilis à polis Zodiaci circa polos Mundi. Distant hi Circuli à polis Mundi 23. gradibus & 30. minutis. Officium horum Circulorum est, quòd duo Tropici, & duo polares faciunt quinque Zonas.

